

Pyhjärven kaupungin osuus kunnallisesta maaseudun kehittämisestä

Kunnallinen maaseudun kehittäminen sisältää Pyhjärven kaupungin kustannusosuuden kuntien välisestä maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksesta. Määräraha sisältää varauksen sisäisistä palveluista maksettaviin kuluihin mm. vuokrat ym. ja varauksen aiemmista sopimusperäisistä eläkkeistä aiheutuviin kuluihin. Kehittämismääräraha poistettiin 2021, mutta maatalouden vaikeuksien vuoksi kehittämismääräraha (9.000 €) palautettiin vuoden 2023 talousarvioon. Kehittämisrahaa maksettiin 46 tilalle yhteensä 4 326 euroa.

	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023	Poikkeama	TA2024
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-71 131	-71 575	-69 756	-73 058,90	3 302,90	-75 000
Toimintakate (netto)	-71 131	-71 575	-69 756	-73 058,90	3 302,90	-75 000

Toimintakulujen toteutuminen

104,7 %

ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Vastuuelin: Maaseutulautakunta
Vastuuhenkilö: Maaseutujohtaja Pasi Liikanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä kunnan tehtäväksi määrätyt maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja lisäksi toteuttaa vapaaehtoista maaseutuelinkeinojen kehittämistyötä resurssien asettamissa rajoissa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta.

Pyhäjärven kaupunki on maksajavirastosopimuksessa sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirastotehtävät Euroopan unionin komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 (ns. maksajavirastoasetuksen) mukaisesti.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto on 8.12.2022 § 97 hyväksynyt talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet, sitovat määrärahat, tuloarvion ja tunnusluvut.

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Koulutus ja osaaminen	Henkilöstön jatkuvasta kouluttautumisesta huolehditaan	Osallistutaan aktiivisesti koulutuksiin -kuukausittain
	Koulutetaan viljelijöitä uuteen ohjelmakauteen	Järjestetään viljelijäkoulutuksia -kunnittain 2 tilaisuutta
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Selvitetään peltoviljelyn mahdollisuudet energian tuotantoon	Tiedetään määrät ja mahdollisuudet -nurmihehtaarit

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Palvelu tukee kehitystyötä	Osallistutaan yritysten kehittämiseen resurssien asettamissa rajoissa
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Viljelijätapaamisia säännöllisesti ajankohtaisista aiheista	Järjestetään ja osallistutaan koulutusten järjestämiseen vähintään 4 kertaa vuoden aikana -6 tilaisuutta

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIINTI / MITTARI
Yhteistyö ja vuorovaikutus	Pyhäjärven maaseutupalvelut huolehtii yt-alueen kuntien viljelijöiden tukien maksut oikein ja ajallaan Yhteistyötä tehdään naapuri yt-alueiden kanssa	Maksajavirastosopimuksen edellytykset täytetään Yhteistoimintasopimukset

Tavoite / toimenpide	Seuranta / mittari
1.aktiivitulojen säilyminen (388)	367 aktiivituloa
2.peltohehtaarien säilyminen (23 437)	23 344 hehtaaria
3.maksetun tuen määrä (21 778 364)	19 394 366 euroa
4.tukipäätösten lukumäärä (3 014)	3 606 kirjallista päätöstä

Tunnusluku / mittari	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2023+M	TP 2023	TA 2024
Aktiivitulat	401	388	388	367	367	367

3. PERUSTELUT

Toimivien maatilojen lukumäärän väheneminen on jatkunut, mutta tilojen maatalousmaa on säilynyt viljelyssä. Sukupolvenvaihdosten kautta tai kokonaan uutena viljelijänä edellisen hakuajan jälkeen aloittaneita oli Haapajärvellä 1 tilalla ja Reisjärvellä 1 tilalla. Pyhäjärvellä ei tapahtunut vaihdoksia. Osakeyhtiöittämisistä on tapahtunut alueella 5 tilalla. Koulutus- ja muita kehittämistilaisuuksia on järjestetty yhteistoimintatahojen kanssa. Toimistot ovat olleet avoinna kaikilla paikkakunnilla. Maatilojen talouteen kohdistuu edelleen suurta epävarmuutta mm. polttoaineiden, sähkön ja tuotantopanoksista erityisesti lannoitteiden hintojen nousu ja hyvin rajoitettu saatavuus on aiheuttanut ongelmia ja toisaalta tuotteiden hinnat eivät ole nousseet toivotusti.

Euroopan unionin uusi rahoituskausi ja uudet ehdot otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta. Uusi kausi ja uudet ehdot vaativat uusien tukijärjestelmien opiskelua ja runsaasti viljelijöiden kouluttamista. Käytännössä tukijärjestelmän tehokas hyödyntäminen edellyttää mahdollisimman tehokasta tukiin sitoutumista jo ohjelmakauden ensimmäisenä vuonna 2023, kun suuri osa rahoituksesta sidotaan ensimmäisinä ohjelmakauden vuosina.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta aiheutuva kustannus muodostuu pääosin henkilöstökuluista (93 %) ja palkkauksen kehittyminen on hieman nostanut kustannusta. Toimielimen aiheuttama kustannus jaetaan kuntien välisen sopimuksen mukaisesti sopimuskunnille ja Pyhäjärven kaupunki laskuttaa muita sopijakuntia.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2021	TP 2022	TA 2023 +muutos	TP 2023	Poikkeama	TA 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	193 259	199 616	238 000	221 090,56	16 909,44	238 000
Toimintamenot	-193 259	-199 616	238 000	221 090,56	-16 909,44	238 000
Toimintakate (netto)	0	0				0

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

92,9 %
92,9 %

Tehtävät on toteutettu suunnitellun budjetin mukaisena ja jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa on toimihenkilöiden loma-aikojen järjestelyjä lukuun ottamatta virka-aikainen asiakaspalvelu koko tilivuoden ajan. Pyhäjärven maaseutuasiamies valittiin syksyn aikana.

Vuonna 2023 tiloille maksetun EU- ja kansallisen tuen määrä on ollut 19.394.366,39 euroa (v. 2022 21.778.363,72), josta Haapajärvelle 7.211.854,40 euroa, Pyhäjärvelle 4.745.513,82 euroa ja Reisjärvelle 7.436.998,17 euroa.

Maaseututoimi on vuoden 2023 aikana huolehtinut valtuustojen päätösten mukaisesti maksullisen lomituksen avustuksen maksujen valmistelusta tukeen oikeutetuille yrittäjille. Kunnan tukea on maksettu de minimis avustuksena maatalouden alkutuotannon alalla toimiville mikroyrityksille ja sen varmistamiseen, että työvoimaa hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla. Tuki on mahdollistanut lomittajien työtä Haapajärvellä noin 3943 (4183) lomitustuntia, Reisjärvellä noin 4300 (5084) lomitustuntia ja Pyhäjärvellä on tehty noin 3517 (3676) tuntia.

Pyhäjärven ja Haapajärven kaupunginvaltuustot ja Reisjärven kunnanvaltuusto hyväksyivät yksimielisesti maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisen ao. kuntien kesken järjestämisvastuun vastaanottavana kuntana ollessa Pyhäjärven kaupunki sekä yhteistoimintasopimuksen kuntien järjestettäväksi säädettyjen lakisääteisten maaseutuhallintotohtävien 1.1.2013 alkaen sekä muiden maaseudun kehittämisspalvelujen järjestämisestä. Pyhäjärven kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yhteistoiminta-alueen kokouksessaan 27.6.2012 ja yhteistoimintasopimuksen 29.10.2012.



Koko Pohjois-Pohjanmaa lohkot

Yleisiä pinta-alatietoja:

Tukivuosi	Maakunta	Tiloja, lkm	Tila keskim, (ha)	Peruslohko lkm	Peruslohko keskim. (ha)
yhteensä		5 004	57,97	875 138	2,78
2014	Pohjois-Pohjanmaa	2 669	85,62	84 306	2,81
2015	Pohjois-Pohjanmaa	4 558	50,32	89 450	2,64
2016	Pohjois-Pohjanmaa	4 557	51,85	89 769	2,71
2017	Pohjois-Pohjanmaa	4 453	53,10	89 341	2,73
2018	Pohjois-Pohjanmaa	4 364	54,25	89 146	2,73
2019	Pohjois-Pohjanmaa	4 263	55,82	88 608	2,76
2020	Pohjois-Pohjanmaa	4 136	57,72	88 061	2,79
2021	Pohjois-Pohjanmaa	4 059	58,92	87 429	2,81
2022	Pohjois-Pohjanmaa	3 958	60,63	87 080	2,83
2023	Pohjois-Pohjanmaa	3 730	64,10	81 948	2,99

Pinta-ala kasveittain:

Maakunta	Kasvi	Tukivu...	2022	2023
Pohjois-Pohjanmaa	yhteensä		246 043,67	244 862,94

Pinta-ala kasveittain:

YTA	Kasvi	Tukivu...	2022	2023
Pyhäjärven maaseutuhallinnon	yhteensä		23 436,94	23 343,85

Pyhäjärven yt-alue lohkot

Yleisiä pinta-alatietoja:

Tukivuosi	YTA	Tiloja, lkm	Tila keskim, (ha)	Peruslohko lkm	Peruslohko keskim. (ha)
yhteensä		476	55,95	84 700	2,48
2015	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	448	51,16	9 656	2,40
2016	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	438	52,46	9 577	2,43
2017	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	429	53,77	9 543	2,44
2018	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	423	54,45	9 524	2,45
2019	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	414	55,71	9 439	2,47
2020	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	406	57,07	9 427	2,49
2021	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	401	57,77	9 410	2,49
2022	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	388	59,85	9 364	2,50
2023	Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteist...	367	63,21	8 760	2,66

Yt-alueen kunnat yksittäin lohkot

Yleisiä pinta-alatietoja:

Tukivuosi	Sijaintikunta	Tiloja, lkm	Tila keskim, (ha)	Peruslohko lkm	Peruslohko keskim. (ha)
yhteensä		189	57,01	35 005	2,36
2015	HAAPAJÄRVI	183	49,06	4 023	2,26
2016	HAAPAJÄRVI	178	50,43	3 980	2,28
2017	HAAPAJÄRVI	171	52,92	3 957	2,31
2018	HAAPAJÄRVI	164	55,11	3 941	2,32
2019	HAAPAJÄRVI	159	56,91	3 881	2,36
2020	HAAPAJÄRVI	151	60,47	3 875	2,39
2021	HAAPAJÄRVI	150	61,08	3 888	2,39
2022	HAAPAJÄRVI	142	64,21	3 824	2,41
2023	HAAPAJÄRVI	135	68,16	3 636	2,55



Pinta-ala kasveittain:		Kasvi	Tukivuosi	2022	2023
<input checked="" type="checkbox"/> Sijaintikunta					
HAAPAJÄRVI	<input checked="" type="checkbox"/> yhteensä			9 233,12	9 278,58

Yleisiä pinta-alatietoja:		Tiloja, lkm	Tila keskim., (ha)	Peruslohko lkm	Peruslohko keskim. (ha)
Tukivuosi	<input checked="" type="checkbox"/> Sijaintikunta				
yhteensä		151	49,73	25 894	2,25
2015	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	137	46,69	2 927	2,22
2016	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	134	47,84	2 925	2,23
2017	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	132	48,71	2 932	2,22
2018	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	131	49,12	2 933	2,22
2019	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	130	49,76	2 930	2,24
2020	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	130	49,65	2 900	2,25
2021	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	128	50,37	2 878	2,27
2022	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	124	51,41	2 839	2,26
2023	<input checked="" type="checkbox"/> PYHÄJÄRVI	114	55,00	2 630	2,39

Pinta-ala kasveittain:		Kasvi	Tukivuosi	2022	2023
<input checked="" type="checkbox"/> Sijaintikunta					
PYHÄJÄRVI	<input checked="" type="checkbox"/> yhteensä			6 413,10	6 285,95

Yleisiä pinta-alatietoja:		Tiloja, lkm	Tila keskim., (ha)	Peruslohko lkm	Peruslohko keskim. (ha)
Tukivuosi	<input checked="" type="checkbox"/> Sijaintikunta				
yhteensä		136	61,04	23 801	2,90
2015	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	128	58,97	2 706	2,81
2016	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	126	60,22	2 672	2,86
2017	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	126	60,23	2 654	2,88
2018	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	128	59,06	2 650	2,88
2019	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	125	60,37	2 628	2,90
2020	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	125	60,67	2 652	2,89
2021	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	123	61,44	2 644	2,89
2022	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	122	63,35	2 701	2,88
2023	<input checked="" type="checkbox"/> REISJÄRVI	118	65,47	2 494	3,12

Pinta-ala kasveittain:		Kasvi	Tukivuosi	2022	2023
<input checked="" type="checkbox"/> Sijaintikunta					
REISJÄRVI	<input checked="" type="checkbox"/> yhteensä			7 790,72	7 779,32

Ikärakenne YTA

Tukivuosi	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
YTA Ikäryhmä	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus
Pyhäjä yhteensä	414	100%	406	100%	401	100%	388	100%	367	100%
Pyhäjä Alle 30	28	7%	25	6%	24	6%	20	5%	13	4%
Pyhäjä 30 - 39	58	14%	55	14%	49	12%	44	11%	45	12%
Pyhäjä 40 - 49	91	22%	89	22%	90	22%	90	23%	86	23%
Pyhäjä 50 - 64	182	44%	175	43%	169	42%	167	43%	158	43%
Pyhäjä Yli 65	55	13%	62	15%	69	17%	67	17%	65	18%



Ikärakenne kunnittain

	Tukivuosi	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Sijaintikunta	Ikäryhmä	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus
HAAPAJÄRVI	yhteensä	159	100%	151	100%	150	100%	142	100%	135	100%
HAAPAJÄRVI	Alle 30	16	10%	15	10%	15	10%	11	8%	9	7%
HAAPAJÄRVI	30 - 39	20	13%	19	13%	17	11%	17	12%	14	10%
HAAPAJÄRVI	40 - 49	46	29%	42	28%	42	28%	40	28%	40	30%
HAAPAJÄRVI	50 - 64	62	39%	58	38%	56	37%	52	37%	50	37%
HAAPAJÄRVI	Yli 65	15	9%	17	11%	20	13%	22	15%	22	16%

	Tukivuosi	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Sijaintikunta	Ikäryhmä	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus
PYHÄJÄRVI	yhteensä	130	100%	130	100%	128	100%	124	100%	114	100%
PYHÄJÄRVI	Alle 30	5	4%	6	5%	5	4%	5	4%	1	1%
PYHÄJÄRVI	30 - 39	19	15%	15	12%	15	12%	13	10%	16	14%
PYHÄJÄRVI	40 - 49	15	12%	16	12%	16	13%	16	13%	14	12%
PYHÄJÄRVI	50 - 64	61	47%	62	48%	59	46%	60	48%	55	48%
PYHÄJÄRVI	Yli 65	30	23%	31	24%	33	26%	30	24%	28	25%

	Tukivuosi	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Sijaintikunta	Ikäryhmä	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus	Tilat, kpl	Osuus
REISJÄRVI	yhteensä	125	100%	125	100%	123	100%	122	100%	118	100%
REISJÄRVI	Alle 30	7	6%	4	3%	4	3%	4	3%	3	3%
REISJÄRVI	30 - 39	19	15%	21	17%	17	14%	14	11%	15	13%
REISJÄRVI	40 - 49	30	24%	31	25%	32	26%	34	28%	32	27%
REISJÄRVI	50 - 64	59	47%	55	44%	54	44%	55	45%	53	45%
REISJÄRVI	Yli 65	10	8%	14	11%	16	13%	15	12%	15	13%

Maksetut tuet

Maksuvuosi	Kunta	Tiloja, kpl	Tuen määrä, €
Total		460	121 454 531,24
2018	Total	440	19 974 469,30
	HAAPAJÄRVI	175	7 522 023,47
	PYHÄJÄRVI	137	4 988 077,18
	REISJÄRVI	128	7 464 368,65
2019	Total	430	19 969 260,37
	HAAPAJÄRVI	168	7 581 767,14
	PYHÄJÄRVI	134	4 927 378,93
	REISJÄRVI	128	7 460 114,30
2020	Total	422	20 139 549,70
	HAAPAJÄRVI	160	7 630 332,85
	PYHÄJÄRVI	135	4 877 666,20
	REISJÄRVI	127	7 631 550,65
2021	Total	419	20 198 521,76
	HAAPAJÄRVI	159	7 663 183,59
	PYHÄJÄRVI	134	4 987 028,52
	REISJÄRVI	126	7 548 309,65
2022	Total	411	21 778 363,72
	HAAPAJÄRVI	153	8 214 928,98
	PYHÄJÄRVI	132	5 421 361,06
	REISJÄRVI	126	8 142 073,68
2023	Total	397	19 394 366,39
	HAAPAJÄRVI	146	7 211 854,40
	PYHÄJÄRVI	128	4 745 513,82
	REISJÄRVI	123	7 436 998,17



Tukien maksuun liittyvät päätökset (lisättävä sitoumukset, tilatukioikeudet, takaisinperinnät ym. päätökset)

Sijaintikunnan YTA	Tiloja	Päätöksiä
Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteistoiminta...	367	3 153

+ sitoumukset 323 + takaisinperintäpäätökset 130, kaikki yhteensä 3.606 päätöstä

Maidon tuotantotukeen tuotetut litrat

Meijerimaidon tuotanto

YTA	Tuotantovuosi	Tiloja, kpl	Tuotettu meijerimaito (l)
Total		166	478 975 990
	2015	165	53 100 529
	2016	159	53 307 107
	2017	152	52 809 546
	2018	137	53 546 615
Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue	2019	128	54 094 026
	2020	126	55 578 540
	2021	118	52 481 604
	2022	113	51 785 821
	2023	107	52 272 202

Taulukko: Maidontuotanto kunnittain vuosittain, [Luonnonvarakeskus - Tilastopalvelu](#)

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Haapajärvi	Tiloja (kpl)	66	62	58	53	49	48	44	42
	Maidontuotanto (l)	19 964 024	20 272 356	20 026 517	20 418 593	20 468 769	20 459 241	19 344 032	18 418 877
Pyhäjärvi	Tiloja (kpl)	38	36	34	31	27	27	25	25
	Maidontuotanto (l)	9 989 201	10 012 128	9 739 091	9 705 819	9 472 140	9 965 879	9 848 732	9 423 083
Reisjärvi	Tiloja (kpl)	62	61	60	53	52	51	49	46
	Maidontuotanto (l)	23 159 316	23 022 623	23 051 513	23 424 548	24 186 024	25 187 363	23 322 516	23 979 724



Taloustilasto kunnittain, keskimäärin/tila

[Maatilayritys muuttujina Vuosi, Tiedot ja Alue. PxWeb \(stat.fi\)](#)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Maataloustuotteiden myyntitulo maatilayritysten verotilinpäätöksessä						
Haapajärvi	48 556	55 694	59 171	65 373	67 612	65 652
Pyhäjärvi	52 659	52 904	54 532	51 197	51 519	50 833
Reisjärvi	93 389	93 851	96 790	110 038	119 464	118 875
Maatalouden tulos maatilayritysten verotilinpäätöksessä						
Haapajärvi	16 709	19 913	19 541	19 914	22 396	22 702
Pyhäjärvi	20 121	20 217	20 033	19 523	18 439	18 758
Reisjärvi	38 199	37 446	35 217	38 057	39 990	36 961
Maatalouden nettovarallisuus maatilayritysten verotilinpäätöksessä						
Haapajärvi	-4 711	-2 325	-4 968	1 623	63	6 014
Pyhäjärvi	15 280	11 866	-307 722	17 076	12 932	14 987
Reisjärvi	69 633	67 220	71 152	77 477	95 492	111 142